

Nyhetsbrev fra Sosialveiledning skolen

I nyhetsbrevet kan du lese om:

- **Pilotprosjekt 2023-2024** 2-6
  - Hva er blitt gjort dette året
  - SoVei 2.0 - foreløpige resultater
- **Status på scoping review-artikkel** 7
- **Hva skjer videre med SoVei?**..... 7
  - Prosjektet søker finansiering
  - Artikkelplaner
- **SoVei på Arendalsuka** 8

Endelig har vi nytt å komme med fra SoVei. Takk for tålmodigheten til alle som har ventet på nyheter fra prosjektet!

Vi opplever fortsatt stor interesse for SoVei og mange spør hvor vi er i prosessen og hvilke funn vi har gjort gjennom pilotprosjektet. Flere har spurt om det snart er mulig å få ta modellen i bruk for "allmenheten", og selv om vi fortsatt dessverre ikke er helt der enda, så er målet fortsatt at SoVei-modellen på sikt skal kunne implementeres på alle skoler som ønsker det og som har sosialfaglige ansatte. Vi er ydmyke over all positivt engasjement og alle heiarop fra dere!

Pilot-året, der vi har fått prøvd ut SoVei-modellen, er akkurat avsluttet og data er samlet inn. Nå gjenstår grundige analyser av alle data og få resultatene ned på papiret. Dette året har gitt mye, både i form av erfaringer som er gjort med arbeidsmodellen i praksis og alle møter og drøftinger vi har hatt med pilotskolene som har vært med i prosjektet. Les mer om dette videre i nyhetsbrevet.

SoVei-prosjektets tre hovedformål:

1. Utarbeide kunnskapsgrunnlag
2. Utarbeide, samutvikle og implementere en kunnskapsbasert og strukturert arbeidsmodell for sosialfaglig ansatte i barneskolen
3. Utarbeide en digital ressursbank som kan støtte og videreutvikle sosialfaglige ansattes handlingskompetanse i skolen

TIME TO UPDATE!

Les mer om prosjektet her;
ntnu.no/rkbu/sovei

Pilotprosjekt 2023-2024

Med Sårkornmidler fra både NTNU og Høgskolen i Volda, har vi fra våren 2023 gjennomført pilotering og samutvikling av SoVei-modellen (arbeidsmodell for sosialfaglige ansatte i skolen). Vi har samarbeidet med seks engasjerte, dyktige skoler gjennom skoleåret 23/24. Disse har gitt uvurderlige bidrag til forbedringer av arbeidsmodellen gjennom praktisk utprøving og erfaringsdeling.

Hva har pilotprosjektet bestått av?

Forberedelse

Før sommeren (2023) startet forberedelsene og planleggingen av piloteringen. Deltakerne fikk informasjon om SoVei-modellen og tilgang på rammeverket, samt en kort innføring arbeidsmodellen for sosialfaglige ansatte i skolen. Skolene opprettet interne implementeringsteam for pilotåret bestående av den/de sosialfaglige ansatte, rektor/ledelsen og andre relevante deltakere. Det var opp til skolene selv å avgjøre hvem som skulle være med i implementeringsteamene, og antall deltagere varierte fra 5-10 stk. I tillegg hadde hvert implementeringsteam to faste deltakere fra prosjektgruppa i SoVei. Det ble lagt møteplaner for hele skoleåret 2023/24 før ferien i fjor, slik at vi var rigget til å sette i gang straks høsten kom.

Gjennomføring

Hver skole fikk i oppgave å velge seg to moduler i modellen de ønsket å ha hovedfokus på i piloteringen. En av modulene skulle være en modul der de selv opplevde å være relativt sterke og den andre modulen skulle være en modul de ønsket å utvikle seg/bli bedre på.

Skolene sto fritt i å finne ut av hvordan de i praksis skulle ta arbeidsmodellen i bruk. Begrunnelsen for denne tilnærmingen fremfor fastere struktur og mer føringer, er målsetningen om at SoVei-modellen skal kunne tas i bruk uten opplæring og tilpasses lokale forhold og behov. Det var derfor viktig at skolene hadde stor grad av frihet og autonomi, slik at vi fikk prøvd ut hvordan dette fungerte i praksis og sett på hvordan modellen kunne tilpasses ulike settinger.

Skolene som har deltatt i Pilotprosjektet (2023-2024):

- Bratteberg skule, Volda kommune
- Elvetangen skole, Nittedal kommune
- Ila skole, Trondheim kommune
- Møsserød skole, Sandefjord kommune
- Reinen skole, Tromsø kommune
- Råholt skole, Eidsvoll kommune

SoVei-modellen ble utviklet av prosjektgruppa våren 2023 og er basert på et kunnskapsgrunnlag som hovedsaklig består av en Scoping review*, en survey til rektorer samt kvalitative dybdeintervju av sosialfaglige ansatte i skolen.

De innsamlede data i kunnskapsgrunnlaget er brukt til å danne et rammeverk og en arbeidsmodell for sosialfaglige ansatte i skolen.

Arbeidsmodellen tar utgangspunkt i 5 hovedmoduler for sosialfaglig arbeid. Hver modul har tilhørende målbeskrivelse, komponenter /elementer og eksempeloppgaver.

*Du kan lese mer om Scoping reviewen og status på publisering side 7.

Pilotprosjekt 2023-2024

Månedlige møter

Annenhver måned gjennom pilot-året ble det gjennomført møter i implementeringsteamet på hver enkelt skole. Disse møtene har vært viktige stopp-punkt for å drøfte problemstillinger knyttet til anvendelse av modellen og gjennomføringen ved skolen.

I månedene uten møter i implementeringsteamene har vi gjennomført fellesmøter på tvers av alle pilotskolene. I disse møtene har kun de sosialfaglige ansatte deltatt fra skolene sammen med oss i prosjektgruppa, og hensikten har vært å drøfte arbeidsmodellen på et mer overordnet nivå, samt å dele erfaringer på tvers.

Innsamling av data

Data er samlet gjennom hele pilot-året gjennom etnografiske data i en aksjonsforskningsprosess der både arbeidsmodell, rammeverk og sentrale faktorer for god praksis kontinuerlig er evaluert og revidert.

I tillegg ble det i mai og juni (2024) gjennomført intervju av deltakerne der vi mer formelt gikk igjennom erfaringer som er gjort dette året, både med arbeidsmodell og viktige faktorer for å lykkes med implementeringen.

Foreløpige resultater

Vi har startet jobben med å samle alle tråder fra pilotåret, og har allerede kommet frem til noen hovedlinjer for hvilke endringer som skal gjøres både i arbeidsmodellen og i rammeverket.

De resultatene vi presenterer her i nyhetsbrevet er kun foreløpige og begrenset, da vi har planer om å presentere de i sin helhet i en fagartikkel til høsten.

Pilotprosjekt 2023-2024

SoVei 2.0

Resultatet av pilotering av Sovei-modellen: *anvendelse og gjennomføring*, har ført til at det gjøres en del endringer av både selve arbeidsmodellen og rammeverket knyttet til den. Evaluering- og endringsprosessen har vi kalt SoVei 2.0*.

*Evalueringsprosessen er ikke slutført, og det som presenteres er utdrag av foreløpige resultat.

Videre kan du lese utdrag fra resultater vi har kommet frem til så langt samt eksempel på konkrete endringer.

Skape forutsetninger for å lykkes gjennom forberedelse og planlegging

Innsikt vi har fått gjennom pilotprosjektet gjør at det i SoVei 2.0 vil legges større vekt på betydningen av en del faktorer i ulike faser av implementeringen, og da særlig fra start: hvordan skape de beste forutsetningene (lokalt) for å lykkes?

Hva en gjør i forberedelsesfasen av implementeringen, altså den jobben som gjøres før en går i gang med selve implementeringen, ser ut til å ha avgjørende betydning for i hvilken grad en vil kunne lykkes med arbeidet.

Vi ser at å innføre en arbeidsmodell for sosialfaglige ansatte i skolen, der en fokuserer på hvilke oppgaver den sosialfaglige ansatte skal ha og hvordan en slik stilling bør utformes for å kunne utnytte ressursen best mulig ikke er nok alene. En må i tillegg ha en sterk bevissthet rundt rammefaktorene og det vi kaller skolens "jordsmonn". Er det f.eks. god kultur for samarbeid ved skolen i utgangspunktet eller må en starte arbeidet der?

Eksempel på hva som er viktig fra start:

- Utforme en plan for implementeringen + årshjul.
  - Mer konkret om hvordan komme i gang.
- Kartlegging av- og tilpasning til sin virksomhet.
- Helskoletilnærming - bred involvering og opplevelse av å "dra i samme retning".

Presiseringer av roller og funksjon i implementeringsteamet

Eksempel på faktorer som synes å ha betydning:

- Bevissthet knyttet til hvem som skal være en del av implementeringsteamet og hvilken rolle de ulike har i implementeringsprosessen.
- Fast møtstruktur, avsatt tid og enighet om retning av arbeidet som gjøres er viktige rammefaktorer.

Pilotprosjekt 2023-2024

Ledelsens eierskap til det tverrfaglige samarbeidet på skolen (og prosessene for å få dette til)

Implementeringsforskning har vist at for å lykkes med implementering av tiltak, forutsetter dette at tiltaket er godt forankret og støttet av ledelsen av virksomheten/kommunen. Dette er noe vi også ser gjennom vår pilot. I tillegg viser piloteringen av SoVei-modellen at det i denne sammenhengen synes å ha avgjørende betydning i *hvilken grad* ledelsen aktivt involverer seg og hvordan tverrprofesjonelt samarbeid fremmes fra ledelsens side. For å kunne fremme tverrprofesjonelt samarbeid og også være en spydspiss for den sosialfaglige ansattes

arbeid ved skolen, kreves det at leder har oversikt over- og kunnskaper om hvilken kompetanse den/de sosialfaglige ansatte besitter, og gjerne også har konkrete overordnede tanker og mål for på hvilken måte sosialfaglig kompetanse vil kunne bidra. I SoVei 2.0 vil rammeverket inneha en egen del tiltenkt ledelsen, der målet er å tilby kunnskap om tverrfaglig samarbeid og støtte til hvordan ledelsen kan tilrettelegge best mulig for dette ved skolen, hva leder kan/bør bidra med, samt konkrete tips og råd i hvordan en kan støtte den sosialfaglige ansatte.

Sosialfaglige ansatte trenger å føle seg som en del av et team og ikke være en egen "øy" i miljøet

Data fra både kunnskapsgrunnet til SoVei og pilotprosjektet viser at det er viktig for sosialfaglige ansatte i skolen å oppleve støtte i miljøet rundt seg, for at de skal kunne gjøre en best mulig jobb og for å kunne trives i jobben. De sosialfaglige ansatte som har flere med samme faglige bakgrunn i sitt arbeidsmiljø, sier selv at dette er noe de ser stor verdi i både faglig og personlig. Støtte fra leder kommer frem som et avgjørende punkt, men også at en har støtte i form av drøftingspartnere (f.eks. andre med samme type kompetanse, spesialpedagog, helsesykepleier), samt opplevelse av at lærerne både støtter opp om den sosialfagliges oppgaver og rolle - og også er åpne for samarbeid og for et "flerfaglig" blikk på det som skjer både i og utenfor klasserommet.

Oppsummert

Pilotprosjektet har gitt god innsikt i- og viktige innspill for hvordan vi kan tilpasse og forbedre SoVei-modellen ytterligere. Samutvikling med pilotskolene er her, uten tvil, den store nøkkelen til en modell som vil fungere godt i praksis. Vi har i pilotprosjektet fått bekreftet viktigheten av en systematisk tilnærming til et tverrprofesjonelt samarbeid i skolen. Implementeringsprosessen av en arbeidsmodell for sosialfaglige ansatte i skolen omfatter hele skolen – ikke bare de sosialfaglige ansatte.

Pilotprosjekt 2023-2024

En grunnleggende forutsetning for å lykkes med tverrprofesjonelt samarbeid er få alle aktørene i skolen til dra i samme retning og ha samme fokus og mål. Så enkelt, og så vanskelig. SoVei modellen vil i så måte bli like mye en modell for å lykkes med tverrprofesjonelt samarbeid mellom sosialfaglige ansatte og øvrige ansatte i skolen – som å være en ren arbeidsmodell for de sosialfaglige ansatte.

Innføring av nye systemer og endringsarbeid i en organisasjon tar tid og kan oppleves krevende. Suksessfaktorer i dette er en tydelig visjon og overordnet målsetning, samt verktøy og støtte i hvordan dette gjøres i praksis. SoVei-modellen er ment som et bidrag for en permanent endring av samarbeidspraksis. Godt fungerende systemer for samarbeid på tvers av profesjoner, der en utfyller hverandres kompetanse og får utnyttet ressursene på en best mulig måte, vil gagne elevene både på kort og på lang sikt. Det vil også gagne lærerne, foreldre og bidra til å utvikle skolens systemer for både internt og eksternt samhandling. Det gjenstår fortsatt mye arbeid, men gjennom piloten har vi kommet oss et steg videre.

Skolen skal utvikle inkluderende fellesskap som fremmer helse, trivsel og læring for alle

- Overordnet del av læreplanverket -

Status Scoping review-artikkel

Som en del av kunnskapsgrunnlaget for modellen, ble det utarbeidet en kunnskapsoppsummering (scoping review) som tok sikte på å kartlegge forskning på sosialfaglig ansatte i Norge, og deres roller, betydning og ansvar. Det viser seg at det er publisert få tidsskriftsartikler om dette, og det meste vi finner er masteroppgaver. Dette viser tydelig behovet for ytterligere forskning på feltet, spesielt for å få frem perspektiver og erfaringer både fra ledelse, lærere og sosialfaglig ansatte selv. Artikkelen vår er nå under vurdering hos Nordic Social Work Research, og vi håper at den blir tilgjengelig for lesere i løpet av høsten.

I juli 2022 publiserte vi protokollartikkelen *Promoting psychosocial environments in Norwegian primary schools: a scoping review protocol exploring the roles and responsibilities of school social workers*. I denne artikkelen beskrives planen for scoping reviewen i detalj, og dersom du er spesielt interessert kan du kose deg med å lese denne mens du venter.

Qr-kode til artikkelen

Hva skjer videre med SoVei?

Pr. nå mangler SoVei-prosjektet finansiering til å gå videre med hovedprosjektet der vi ønsker å få testet ut SoVei-modellen i større skala, utvikle digital ressursbank for sosialfaglig arbeid i skolen samt forske mer og gå enda dypere ned i materien. Hva som skjer videre, avhenger derfor av om vi får midler.. Prosjektet sender ny søknad om finansiering til NFR (Norsk forskningsråd) i november, og ut fra de gode tilbakemeldingene vi fikk i forrige runde, har vi stor tro på at søknaden går igjennom denne gangen.

Videre har vi planer om å få publisert fagartikler på resultater vi har fått gjennom både gjennom kunnskaps-grunnlaget og pilotprosjektet, og arbeidet

med dette er godt i gang. Vi gleder oss til å dele mer med alle dere som både er interessert og engasjert i tematikken - og ikke minst dere som jobber i praksisfeltet.

Vi har en sterk og klar tro på at tverrprofesjonelt arbeid i skolen er en stor del av løsningen på mange av utfordringene dagens skole har, og vi vet mange deler denne troen. Uavhengig av hva som skjer videre med SoVei, er det ingen tvil om at det er et stort behov for mer forskning samt at festtaler og fine ord om viktigheten av "laget rundt eleven" og "laget rundt læreren" omsettes til handling. Skal vi skape endring må det jobbes – ikke bare snakkes.

SoVei på Arendalsuka

Vi er så heldige å ha blitt invitert til å presentere SoVei-prosjektet torsdag 15.august under Arendalsuka 2024. Dette ser vi på som en flott mulighet til å rette søkelys på viktigheten av sosialfaglig ansatte i skolen, og få formidlet noe av kunnskapen vi har opparbeidet oss gjennom arbeidet vårt.

Arrangementet er i regi av FO og har tittelen Alle fortjener en trygg skolehverdag, og handler om hvordan ansatte med sosialfaglig kompetanse kan bidra til å styrke det psykososiale læringsmiljøet.

Les mer om arrangementet og få informasjon om tid og sted her

Riktig god sommer til dere alle!

Her er kjernen i prosjektgruppa samlet på Stjørdal 3.juni i år for evaluering av pilotprosjektet. En engasjert og humørfylt gjeng!

f..v. Maja Sandmo Grip, Ane Bergset Mandal, Stine Ekornes, Sigrid Ness og prosjektleder Marianne Tevik Singstad

